

P. VERGILI MARONIS

lappaeque tribolique, interque nitentia culta
infelix lolium et steriles dominantur auenae.
quod nisi et adsiduis herbam insectabere rastris
et sonitu terrebis auis et ruris opaci
falce premes umbras uotisque uocaueris imbrem,
heu magnum alterius frustra spectabis aceruum
concuissaque famem in siluis solabere quercu.

155

Dicendum et quae sint duris agrestibus arma,
quis sine nec potuere seri nec surgere messes:
uomis et inflexi primum graue robur aratri,
tardaque Eleusinae matris uoluentia plausta,
tribulaque traheaeque et iniquo pondere rastri;
uirgea praeterea Celei uilisque supellex,

160

arbuteae crates et mystica uannus Iacchi;
omnia quae multo ante memor prouisa repones,
si te digna manet diuini gloria ruris.

165

continuo in siluis magna ui flexa domatur
in burim et curui formam accipit ulmus aratri.
huic a stirpe pedes temo protentus in octo,
binae aures, dupli aptantur dentalia dorso.
caeditur et tilia ante iugo leuis altaque fagus
stiuaque, quae currus a tergo torqueat imos,
et suspensa focus explorat robora fumus.

170

Possum multa tibi ueterum paecepta referre,
ni refugis tenuisque piget cognoscere curas.
area cum primis ingenti aequanda cylindro
et uertenda manu et creta solidanda tenaci,
ne subeant herbae neu puluere uicta fatiscat,
tum uariae inludant pestes: saepe exiguus mus

175

sub terris posuitque domos atque horrea fecit,
aut oculis capti fodere cubilia talpae,